

การจัดองค์ความรู้ (KM)
กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

**แผนการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management : KM)
กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหาด
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘**

๑. หลักการและเหตุผล

การจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management : KM) เป็นกระบวนการที่มุ่งสร้าง พัฒนา และถ่ายทอดความรู้ภายในองค์กร เพื่อให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และนำความรู้ไปพัฒนาการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีภารกิจด้านการจัดการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การส่งเสริมกิจกรรมเยาวชนและกีฬา ซึ่งต้องอาศัยองค์ความรู้เฉพาะด้านและการมีส่วนร่วมของชุมชน จึงจำเป็นต้องมีระบบการจัดการความรู้ที่เป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มคุณภาพการให้บริการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ตำบลบ้านหาด

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อรวบรวมองค์ความรู้จากการปฏิบัติงานจริงของบุคลากรกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
๒. เพื่อพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
๓. เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในหน่วยงานและระหว่างภาคีเครือข่ายทางการศึกษา
๔. เพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการและการให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. เป้าหมาย

๑. มีองค์ความรู้ที่ถอดบทเรียนและจัดทำเป็นรูปเล่มอย่างน้อย ๓ เรื่อง
๒. บุคลากรกองการศึกษาฯ เข้าร่วมกิจกรรม KM ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๓. มีการนำองค์ความรู้ไปใช้จริงในการดำเนินงานประจำ

๔. องค์ความรู้ที่เลือกจัดการ (Knowledge Focus)

๑. การจัดทำแผนพัฒนาและโครงการส่งเสริมการศึกษาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วม
๒. แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย
๓. การจัดกิจกรรมส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่นให้ยั่งยืน

๕. กระบวนการจัดการความรู้ (KM Process)

๑. การบ่งชี้ความรู้ (Knowledge Identification)
 - สำรวจความต้องการเรียนรู้และปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงาน
 - ระบุง่องค์ความรู้สำคัญที่จำเป็นต่อการกิจหลักของกองการศึกษา
๒. การสร้างและแสวงหาความรู้ (Knowledge Creation and Acquisition)
 - จัดประชุมระดมความคิดเห็นจากบุคลากรในหน่วยงาน
 - ศึกษาข้อมูลจากกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และแหล่งความรู้ภายนอก
๓. การจัดเก็บความรู้ (Knowledge Storage)
 - จัดทำแฟ้มองค์ความรู้ประจำปีงบประมาณ
 - บันทึกองค์ความรู้ในรูปแบบเอกสารและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ฐานข้อมูลกลางกองการศึกษา)

๔. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing)

- จัดกิจกรรม KM Forum ภายในหน่วยงานทุกไตรมาส
- ใช้ช่องทางออนไลน์ เช่น Line กลุ่ม / Google Drive ในการแบ่งปันข้อมูล

๕. การนำความรู้ไปใช้ (Knowledge Application)

- นำองค์ความรู้ที่ถอดบทเรียนแล้วไปใช้ในการพัฒนาโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ
- จัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติ (SOP) สำหรับการดำเนินงานด้านการศึกษาและศาสนา

๖. การประเมินและปรับปรุง (Knowledge Evaluation)

- ประเมินผลการดำเนินงานและการนำความรู้ไปใช้จริง
- ปรับปรุงองค์ความรู้และแผน KM ให้สอดคล้องกับสภาพการทำงานในปีถัดไป

๖. ผู้รับผิดชอบ

- ประธานคณะทำงาน KM: ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- คณะทำงาน: เจ้าหน้าที่กองการศึกษาฯ และบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกคน
- ที่ปรึกษา: ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหาด

๗. แนวทางปฏิบัติ (Guideline)

ขั้นตอน	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
๑. สำรวจปัญหา/ความรู้	ประชุมระดมความคิดเห็น	หัวหน้ากองการศึกษา	ต.ค.
๒. สร้างและแสวงหาความรู้	ถอดบทเรียน/ศึกษาดูงาน/อบรม	คณะทำงาน KM	พ.ย.-ธ.ค.
๓. จัดทำองค์ความรู้	จัดทำคู่มือ/เอกสารองค์ความรู้	คณะทำงาน KM	ม.ค.-ก.พ.
๔. แลกเปลี่ยนเรียนรู้	จัดกิจกรรม KM Forum	บุคลากรกองการศึกษา	มี.ค.-พ.ค.
๕. นำไปใช้และประเมินผล	ใช้องค์ความรู้จริง/สรุปผล	หัวหน้ากองการศึกษา	มี.ย.-ก.ย.

๘. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. มีเอกสารองค์ความรู้ที่ถอดบทเรียนแล้วไม่น้อยกว่า ๓ เรื่อง
๒. บุคลากรกองการศึกษาฯ เข้าร่วมกิจกรรม KM ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๓. คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในการใช้ความรู้ไม่ต่ำกว่า ๔.๐๐ จาก ๕.๐๐
๔. มีการนำองค์ความรู้ไปใช้จริงในงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ และทักษะเพิ่มขึ้นในการปฏิบัติงาน
๒. การดำเนินงานด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมมีคุณภาพและมาตรฐานสูงขึ้น
๓. เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรในองค์กรและเครือข่ายภายนอก
๔. ประชาชนได้รับบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพและทั่วถึง

องค์ความรู้ที่เลือกจัดการ (Knowledge Focus)

๑. การจัดทำแผนพัฒนาและโครงการส่งเสริมการศึกษาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วม

สาระสำคัญขององค์ความรู้:

การจัดทำแผนพัฒนาและโครงการส่งเสริมการศึกษาท้องถิ่น เป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นให้หน่วยงาน องค์กรภาคประชาชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนร่วมกันกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ เพื่อให้แผนงานและโครงการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์ความรู้ที่ได้:

๑. ขั้นตอนและเทคนิคการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาในระดับตำบล
๒. วิธีการระดมความคิดเห็นจากประชาชนและภาคีเครือข่ายทางการศึกษา
๓. แนวทางการจัดทำโครงการที่สอดคล้องกับงบประมาณและแผนกลยุทธ์
๔. การติดตาม ประเมินผล และรายงานความก้าวหน้าของโครงการ

การนำไปใช้ประโยชน์:

ใช้เป็นแนวทางให้บุคลากรและผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษาในพื้นที่วางแผนและดำเนินโครงการได้อย่างเป็นระบบ โปร่งใส และมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

๒. แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย

สาระสำคัญขององค์ความรู้:

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นหน่วยงานสำคัญในการวางรากฐานการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย การบริหารจัดการให้มีคุณภาพต้องอาศัยองค์ความรู้ด้านการจัดประสบการณ์ การดูแล ความปลอดภัย การบริหารบุคลากร และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

องค์ความรู้ที่ได้:

๑. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย
๒. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๐
๓. การประเมินคุณภาพภายในและภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
๔. การสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน

การนำไปใช้ประโยชน์:

ใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหาร ครูผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรทางการศึกษานำไปปรับใช้ในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานระดับดีมากขึ้น

๓. การจัดกิจกรรมส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่นให้ยั่งยืน

สาระสำคัญขององค์ความรู้:

การส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น เป็นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ในชุมชนอย่างยั่งยืน

องค์ความรู้ที่ได้:

๑. ขั้นตอนการวางแผนและจัดกิจกรรมทางศาสนาและวัฒนธรรม
๒. วิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสืบสานประเพณีท้องถิ่น
๓. แนวทางการบูรณาการวัฒนธรรมเข้ากับการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน
๔. การประเมินผลและพัฒนาโครงการวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง

การนำไปใช้ประโยชน์:

ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น เพื่อสร้างความ
สามัคคีในชุมชน อนุรักษ์เอกลักษณ์ของตำบลบ้านหาด และส่งเสริมให้เยาวชนสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม
อย่างต่อเนื่อง

คู่มือการปฏิบัติงาน
ตามแผนการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management : KM)
กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหาด

๑. เรื่อง การจัดทำแผนพัฒนาและโครงการส่งเสริมการศึกษาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วม

๑. วัตถุประสงค์

- เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาและโครงการด้านการศึกษาของท้องถิ่นมีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
- เพื่อส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ
- เพื่อให้โครงการด้านการศึกษาเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเด็ก เยาวชน และชุมชน

๒. ขอบเขตการดำเนินงาน

ครอบคลุมการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนพัฒนาท้องถิ่น และโครงการด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหาด

๓. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑. สำรวจข้อมูลและความต้องการของประชาชน

- รวบรวมข้อมูลจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียน และชุมชน
- จัดเวทีประชาคมรับฟังความคิดเห็น

๒. วิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดแนวทางพัฒนา

- นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไข

๓. จัดทำร่างแผนพัฒนา/โครงการ

- จัดทำรายละเอียดโครงการ กิจกรรม งบประมาณ และผู้รับผิดชอบ

๔. นำเสนอผู้บริหารและสภาท้องถิ่นพิจารณา

- เสนอเพื่อพิจารณาอนุมัติและบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่น

๕. ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ

- รายงานผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาในปีถัดไป

๔. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

- แบบสำรวจความต้องการพัฒนา
- รายงานเวทีประชาคม
- แบบฟอร์มโครงการและแผนพัฒนา

๕. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ได้แผนพัฒนาและโครงการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน
- ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา
- การจัดการศึกษาท้องถิ่นมีทิศทางและเป้าหมายชัดเจน

คู่มือการปฏิบัติงาน
ตามแผนการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management : KM)
กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหาด

๒. เรื่อง แนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย

๑. วัตถุประสงค์

- เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยให้ได้มาตรฐานตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐
- เพื่อให้การบริหารจัดการภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระบบ มีประสิทธิภาพ และตรวจสอบได้
- เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการรอบด้าน

๒. ขอบเขตการดำเนินงาน

ใช้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหาด

๓. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑. วางแผนบริหารจัดการ

- จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาบุคลากร และแผนพัฒนาเด็ก

๒. จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

- จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน

๓. บริหารงบประมาณและพัสดุ

- ใช้งบประมาณโปร่งใส ตรวจสอบได้ จัดซื้อพัสดุตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย

๔. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลคุณภาพภายใน

- ประเมินตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง

๕. ส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน

- จัดกิจกรรมอบรม เครือข่ายผู้ปกครอง และโครงการพัฒนาเด็กปฐมวัยร่วมกับชุมชน

๔. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

- แผนปฏิบัติการประจำปีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- แบบประเมินคุณภาพภายใน
- รายงานผลการดำเนินงานด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้

๕. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย
- เด็กมีพัฒนาการรอบด้าน สมวัย
- ครู ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กอย่างยั่งยืน

คู่มือการปฏิบัติงาน
ตามแผนการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management : KM)
กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหาด

๓. เรื่อง การจัดกิจกรรมส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่นให้ยั่งยืน

๑. วัตถุประสงค์

- เพื่ออนุรักษ์และส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่นของชุมชนบ้านหาด
- เพื่อสร้างความร่วมมือและความสามัคคีในชุมชน
- เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และความภาคภูมิใจในท้องถิ่น

๒. ขอบเขตการดำเนินงาน

ครอบคลุมกิจกรรมทางศาสนา วันสำคัญทางศาสนา ประเพณีท้องถิ่น และกิจกรรมทางวัฒนธรรมของตำบลบ้านหาด

๓. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑. วางแผนและกำหนดกิจกรรมประจำปี

- เช่น วันเด็กแห่งชาติ วันสงกรานต์ วันเข้าพรรษา วันแม่ วันพ่อ และกิจกรรมท้องถิ่นอื่น ๆ

๒. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานและชุมชน

- วัด โรงเรียน ผู้นำชุมชน กลุ่มเยาวชน และองค์กรภาคประชาชน

๓. ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผน

- จัดกิจกรรมเผยแพร่คุณธรรม จัดนิทรรศการวัฒนธรรม หรือการแข่งขันพื้นบ้าน

๔. ประชาสัมพันธ์และรายงานผลการดำเนินงาน

- เผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
- จัดทำรายงานผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาในปีถัดไป

๔. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

- แผนจัดกิจกรรมประจำปีด้านศาสนาและวัฒนธรรม
- รายงานผลการจัดกิจกรรม
- บันทึกรายงานการประชุมวางแผนกิจกรรมร่วมกับชุมชน

๕. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ประชาชนมีจิตสำนึกในการรักษาศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น
- เกิดความร่วมมือและความสามัคคีในชุมชน
- ท้องถิ่นมีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่คงอยู่และพัฒนาอย่างยั่งยืน